

Karkun kärjäkunnan ilmoitusasioiden pöytäkirjat indeksoituina Digihakemistossa

Karkun kärjäkunta käsitti entiset **Lavian, Suodenniemen, Mouhijärven, Suoniemen ja Karkun kunnat**. Ennen vuotta 1886 kärjäkunta kuului Ylä-Satakunnan aliseen tuomiokuntaan ja tuosta vuodesta alkaen Tyrvään tuomiokuntaan. Ilmoitusasioiden pöytäkirjoja on tällä hetkellä digitoitu **vuodesta 1822 vuoteen 1919**, olkoonkin, että 1870- ja 1880-luvuilta on yksittäisiä pöytäkirjoja vielä digitoimatta.

Ilmoitusasioiden pöytäkirjat sisältävät **tietoja mm. tilojen kaupoista, torpankontrahteista, eläkekontrahteista eli syytingeistä, mäkitupien maanvuokrasopimuksista, metsäyhtiöiden metsänvuokrasopimuksista, holhousasioista ja avioehdoista**.

Indeksoinnissa on pyritty johdonmukaisuuteen niin, että tietoja olisi mahdollista hakea pitäjän, kylän, talon tai yksittäisen torpan tarkkuudella. Myös aiheiden nimeäminen on pyritty pitämään yhtenäisenä niin, että esim. torpankontrahtien tai syytinkien löytäminen onnistuisi yhdellä muuttumattomalla hakulauseella.

Tiivis hakuohje:

1. Mene osoitteeseen **<https://digihakemisto.net>**. Valitse etusivulta linkki *Tekstihaku*.
2. Kirjoita tekstihaun *Hakuteksti-kenttään* haluamasi hakusana (esim. torpankontrahdin, eläkekontrahdin, maanvuokrasopimuksen, metsänvuokrasopimuksen, velkomusasia, holhousasiat tms.) Halutesasi voit tarkentaa hakua esim. kunnan, kylän, talon tai torpan nimellä.
3. Voit rajata hakutulosta lisää esim. laittamalla *Arkisto-kenttään* tekstin *tuomiokunnan*. (Kun Digihakemiston indeksointi lisääntyy, voi tulevaisuudessa olla tarpeen rajata hakua teksteillä *Ylä-Satakunnan alisen tuomiokunnan* tai *Tyrvään tuomiokunnan*.)
4. Halutessasi voit vielä täsmentää hakua käyttämällä Vuosivälitenttiä.
5. Halutessasi voit nopeuttaa tulkintaa käyttämällä Kansallisarkiston tekstintunnistuskonetta, joka tällä hetkellä löytyy osoitteesta **<https://huggingface.co/spaces/Kansallisarkisto/Multicentury-HTR-Demo>**. Haluttu asiakirjakuva ladataan sivulle ja painetaan *Process image* -painiketta. Tunnistuskone tekee virheitä, joten muista tarkistaa sen sisältö alkuperäisasi kirjasta.
6. Halutessasi voit tuottaa tunnistuskoneen tekstistä käännöksen vaikkapa **ChatGPT:llä**. Muista tässäkin, että myös se tekee virheitä ja sisällöntarkistus on syytä tehdä ennen tulkintoihin menemistä.

Digihakemisto
-
tekstihaku

Tekstintunnistus-
kone

Hakuesimerkkejä

1. Lainhuudot

Lainhuudoilla tarkoitettiin kiinteistön omistusoikeuden kirjaamista uudelle omistajalle kiinteistökaupan jälkeen. Ennen vanhaan lainhuuto piti hakea kolmeen kertaan. Kolmannen kerran jälkeen uusi omistaja sai kiinteistölle kiinnekirjan.

Lainhuutojen kiinnostavuus on siinä, että ensimmäisessä lainhuudossa on yleensä mukana kiinteistön kauppakirja. Lisäksi ensimmäisen tai muiden lainhuutojen (2. lh, 3. lh) mukana voi olla muutakin kiinnostavaa, kuten syytinkisopimuksia.

Lainhuudot on kirjattu Digihakemistoon tässä muodossa:

Syyskäräjät 1913: Lainhuudot: 1 §: 1. lh, kunta, kylä, kiinteistö

Näin ollen voit hakea vaikkapa kaikki Leppälammin kylän lainhuudot näin:

Lainhuudot Leppälammi. Voit myös varmistaa, että vääriä Leppälammia jostakin muualta Suomesta ei tule mukaan, jos laitat Hakuteksti-kenttään **Lainhuudot Suodenniemi Leppälammi.**

2. Eläkekontrahdit (syytingit)

Syytinkisopimuksen ideana oli taata talon lapsilleen tai uudelle ostajalle luovuttavalle vanhalle isäntäparille eräänlainen eläke heidän loppuelämäkseen. Syytinki maksettiin usein talon tuotteina kuten maitona, lihana, viljana ja polttopuina. Lisäksi sopimuksessa sovittiin usein vanhalle parille jäävistä asuintiloista sekä mahdollisesta maankäyttöoikeudesta. Myös ostotavaroista kuten kengistä ja suolasta saatettiin sopia.

Syytinkisopimukset on kirjattu Digihakemistoon tässä muodossa:

Syyskäräjät 1913: Kiinnitysasiat: 1 §: kunta, kylä, kiinteistö: eläkekontrahdin (syytingin) vahvistaminen

Voit siis hakea esimerkiksi tietyn talon syytingit laittamalla Hakuteksti-kenttään esimerkiksi **eläkekontrahdin Suodenniemi Taipale Turppa.** Huomaa kuitenkin, että näin löytyvät vain ne kontrahdit, jotka on vahvistettu oikeudessa erillisinä asioina. Moni syytinki piilottelee lainhuutojen liitteenä, joten kannattaa tarkistaa myös ne.

3. Torpankontrahdit

Satakunnassa oli erityinen tapa käydä vahvistamassa torpankontrahdit käräjillä. Kaikkia kontrahteja ei näytä täälläkään vahvistetun, mutta useita satoja niitä Suodenniemeltäkin löytyy.

Torpankontrahdit on kirjattu Digihakemistoon tässä muodossa:

Syyskäräjät 1913: Kiinnitysasiat: 1 §: kunta, kylä, isäntätila: torpankontrahdin vahvistaminen (torpan ja/tai torpparin nimi)

Yksittäisen torpan kontrahdit, jos ne on oikeudessa vahvistettu, löydät esimerkiksi hakulauseella **Suodenniemi Pajuniemi torpankontrahdin Kivistö.**

Lopuksi huomaa vielä, että monet etenkin Kiikoistenmaan ja Lahdenperän suunnan tilat ovat olleet pitkään Mouhijärveen kuuluvia, joten niiden vanhemmat tiedot *eivät löydykään Suodenniemen vaan Mouhijärven alta.* Lisäksi mm. Lahdenperän, Peräkunnan ja Sävin tilat ovat vanhempina aikoina olleet *Märkätaipaletta.* Niitä koskevia tietoja kannattaakin etsiä molempien kylien nimillä.